No. 2194 Zaterdag 23 Januari 1926. 43ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: St. Elisabeth's Gasthuis.
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Curaçao en andere Zeehavens.

II.

CURAÇAO — EN DE 5 GROOTSTE ZEEHAVENS VAN NEDERL. OOST-INDIE.

De cijfers omtrent de *Scheepvaart in de havens van Nederlandsch Oost Indië* zijn zeer uitvoerig gespecificeerd.

De Statistiek over het jaar 1924 is een boekdeel in 4° van 225 bl. (uitgegeven bij F. B. SMITS te Weltevreden op Java).

Het bestaat uit 6 verschillende tabellen, waarvan sommigen een 10 jarig overzicht geven van de scheepvaart in al zijn onderdeelen.

Elke statistiek verdeelt de aangekomen schepen naar stoom-, motor-, gesleepte (zonder voortstuwingsmiddelen) en zeilschepen met of zonder hulpvermogen en oorlogsschepen; en al deze schepen worden weer verdeeld in twee klassen, n.l. boven of beneden de 300 M3. *netto* inhoud. In die lijsten zijn niet opgenomen de visschersvaartuigen, binnenschepen en vaartuigen van minder dan 10 M3 *netto* inhoud. Voor de inhoudsmaat is de *netto* inhoud in M3 voor *particuliere* schepen en de waterverplaatsing in M3 voor *oorlog*schepen en andere *Gouvernemenis*vaartuigen opgegeven. Ter herinnering diene, dat: 1 M3=0.353 Reg. Ton. en 1 Reg. Ton=2.832 M3 is.

Voor betere vergelijking is ook voor onze haven de **netto** *inhoudsmaat* der schepen in M3 genoteerd.

A. Haven van Curaçao.

	1924 Aantal	1924 inhoud in M3 NETTO	1925 Aantal	1925 inhoud in M3 NETTO
Stoomschepen	1791	7.034.108	2129	10.894.136
Zeilschepen	1384	346.772	1340	258.825
Totaal	3175	7.380.880	3469	11.152.961

B. Havens van Nederl. Oost-Indië.

Van de 257 havens van Oost in bovengenoemde Statistiek hebben wij alleen die van 5 havens met het grootste scheepvaartverkeer opgenomen, n.l. van BATAVIA (Tandjoengpriok), SOERABAJA, SEMARANG, SABANG en BALIKPAPAN. Van deze 5 havens komen de cijfers het dichtst die van onze haven nabij. Wij geven hier alleen de cijfers over de 2 laatste jaren, doch beknopter saamgevat, dan ze in de officieele statistiek voorkomen.

B. 1. De haven van Batavia.

TANDJOENGPRIOK.

	1923 Aantal	1923 inhoud in M3 NETTO	1924 Aantal	1924 inhoud in M3 NETTO
Stoom- en *Motor*schepen	2155	12.122.969	2233	13.217.892
*zeil*schepen	2429	55.359	2060	49.224
oorlogs- en *gouvernements-* schepen	126	(*Waterverpl.*) 150.928	207	(*Waterverpl.*) 202.425
Totaal	4710	12.329.256	4500	13.467.541

B. 2. De haven van Soerabaya.

	1923 Aantal	1923 inhoud in M3 NETTO	1924 Aantal	1924 inhoud in M3. NETTO
Stoom en *Motor*schepen	1719	10.505.642	1943	12.254.639
*zeil*schepen	5414	143.596	4820	132.947
oorlogs- en *gouvernements-* schepen	303	(*Waterverpl.*) 209.322	383	(*Waterverpl.*) 367.368
Totaal	7436	10.927.570	7146	12.754.954

B. 3. De Haven van Semárang.

	1923 aantal	1923 Inhoud in M³ NETO	1924 aantal	1924 Inhoud in M³ NETO
stoom-en *motor*schepen	1468	10.301.687	1626	11.884.094
*zeil*schepen	1114	47.764	1027	43.887
oorlogs-en *gouvts*-schepen	45	(*Waterverpl.*) 18.119	32	(*Waterverpl.*) 23.405
Totaal	2267	10.349451	2685	11.950.886

B. 4. De Haven van Sabang.

	1923 Aantal	1923 inhoud in M3. NETTO	1924 Aantal	1924 inhoud in M3. NETTO
Stoom- en *Motor*schepen	698	4.984.129	813	5.978.412
*zeil*schepen	28	4.614	14	2.012
oorlogs- en *gouvernements-* schepen	56	(*Waterverpl.*) 73.806	52	(*Waterverpl.*) 47.030
Totaal	782	5.062.549	879	6.027.454

B. 5. De Petroleumhaven van Balikpapan.

	1923 Aantal	1923 Inhoud in M3. NETTO	1924 Aantal	1924 inhoud in M3. NETTO
Stoom- en *Motor*schepen	1002	3.250.904	1023	3.695.223
*zeil*schepen	451	42.625	498	45.449
oorlogs- en *gouvernements-* schepen	20	(*Waterverpl.*) 54.687	23	(*Waterverpl.*) 29.016
Totaal	1473	3.348.216	1544	3.769.688

Als we uit deze statistieken van Oost-Indië, vergeleken met die van de haven van Curaçao, eenige conclusies kunnen trekken, dan zijn het de volgende:

1° Om een zuivere vergelijking te maken van deze havens met die van Curaçao, dient men eigenlijk alléén de vergelijking te trekken tusschen beider *stoomvaart* en niet met de *zeil*vaart.

2°. Want zooals uit de Statistieken van al deze havens van Oost-Indië duidelijk blijkt, is de *zeil*vaart een geheel andere dan de onze. Zooals het aantal alsook de inhoudsmaat dier zeilschepen aangeeft, zijn het allemaal heel kleine scheepjes, z.g. *prauwen*, waarvan de grootste misschien nauwelijks de inhoud haalt van een Curaçaosche bijlander.

Berekent men voor elk dezer havens de *gemiddelde* inhoudsmaat dezer *zeil*schepen van 1924, dan krijgt men voor de haven van BATAVIA, bijna 24 M3, voor SOERABAJA 27.5 M3, voor SEMARANG 42 M3, voor SABANG 143 M3, en voor Balikpapan 91 M3, terwijl de gemiddelde inhoud van de Curaçaosche *zeilschepen* bedroeg voor 1925 193 M3 en voor 1924 zelfs 250.5 M3, alles *netto* inhoud.

3°. Doordat van de *particuliere* schepen de *netto* inhoudsmaat staat opgegeven, en van de *oorlogs*- en *genots*schepen de *waterverplaatsing* (die zeker het dubbele bedraagt van de netto-inhoud) is het totaal bedrag van de inhoud feitelijk te hoog.

4°. Dus alleen rekening houdend met de *stoom*vaart, dan is er geen enkele haven in Oost-Indië, die over de laatste 4 of 5 jaar met zulke groote sprongen is vooruitgegaan gelijk de haven van Curaçao.

Reeds op den eersten blik ziet men, dat onze stoomvaart van veel grooter omvang is dan die van de havens *Balikpapan* en *Sabang*.

Alleen *Batavia*, *Soerabaya* en *Semdrang* zijn ons nog een heel eind vooruit, niet zoozeer wat het AANTAL *stoom*schepen betreft, maar vooral de inhoudsmaat. Deze laatste was tot nu toe voor deze 3 havens gemiddeld grooter dan die van Curaçao.

Over de laatste 3 à 4 jaar is de stijging van geen dezer havens, wat de inhoud der stoomschepen betreft, grooter dan 1 tot 2 millioen M3 geweest, terwijl die voor Curaçao ruim het dubbele bedroeg. Wanneer de stoomvaart dezer havens en ook van de onze naar dienzelfden maatstaf blijft groeien, dan is het gemakkelijk te berekenen, dat Curaçao over drie jaren niet alleen *Semdrang* en *Soerabaya*, maar misschien zelfs de grootste zeehaven van onze Oost nl. *Batavia* (*Tandjoengpriok*) over het hoofd gegroeid is.

Onze aandeelen staan goed.

Over het Huwelijk.

I.

CHARLES BOISSEVAIN kan, al is hij niet meer actief werkzaam, nog altijd gelden als de nestor van de Nederlandsche journalistiek.

Gharles Boissevain, de oud-hoofdredacteur en directeur van het *„Algemeen Handelsblad"* heeft in de bijna zestig jaren, dat hij aan dit orgaan werkzaam is geweest, een heel eigen positie ingenomen in onze vaderlandsche journalistiek, een positie, — ook dit teekent dezen dezen heel bijzonderen journalist — welke later aan het *Handelsblad* niet meer bij traditie is voortgezet, ook al hebben de Boissevains er zich gehandhaafd.

CHARLES BOISSEVAIN heeft zich bijzonderlijk onderscheiden door zijn vaste rubriek *„Van dag tot dag"*, een rubriek waarin hij, zooals de titel zelf aangeeft, op zijn heel eigen en oorspronkelijke wijze, frisch en boeiend, en litterair verzorgd altijd, de gebeurtenissen van den dag aan zijn sterk persoonlijke beschouwing onderwierp.

Deze *„Van dag tot dag"*, heeft bijna zestig jaren lang de lezers van het *Handelsblad* en velen daar buiten, dagelijks geboeid, leerrijk onderhouden en vaak gesticht.

't Was journalistiek van de beste soort, waarvan wij alleen betreuren, dat zij onder het opgroeiend journalistengeslacht niet méér school heeft gemaakt.

't is Charles Boissevain geweest, die steeds geleerd heeft, dat ook de journalist 'n zekere *charge d'âmes* had te vervullen.

Dit devies is Charles Boissevain gedurende zijn langdurige journalistieke werkzaamheid nooit ontrouw geworden. Hij wist zijn werk van iederen dag steeds een paedagogischen en gelukkig moraliseerenden toon bij te zetten, welke zijn invloed op de lezers niet heeft gemist. Hij moge een schrijver geweest zijn van een sterke individualiteit, een temperament van Fransche warmbloedigheid, in al wat onder zijn pen uitkwam was een open ridderlijkheid te betasten, welke altijd sympathiek aandeed.

Wij herinneren ons nog, zegt de *Msbde.*, een mooie *„Van Dag tot Dag"*, die voor onzen tijd en voor ons tegenwoordig geslacht nog van groote waarde is.

Het is een „Dag tot Dag" over de heiligheid van het Huwelijk, welke meer dan vijf en twintig jaar geleden door BOISSEVAIN werd geschreven.

Zoo schreef dan deze Boissevain, zooals hij ons 't liefst is:

„De tijd is voorbij om de menschen, als waren ze drankjesflesschen, zulke etiquetten op te plakken als: „deze is conservatief", „deze is liberaal" enz.

„Ik ken heel weinig menschen, die men tegenwoordig door zulk een etiquet terecht kan aanduiden. De meesten zijn conservatief in een opzicht, liberaal in een ander en zelfs radicaal in een derde.

„Zoo ben ik persoonlijk aartsconservatief in alles wat het huisgezin betreft".

„Den Staat meen ik het beste te dienen wanneer ik het huisgezin help handhaven als zijn kern. *Het huwelijk is mij een sacrament.* De gemakkelijke wijze waarop men tegenwoordig kan

echtscheiding, is mij een gruwel.

„Maar nu ik mij bedenk, komt het mij voor dat ik daarom even goed radicaal als conservatief kan genoemd worden. Want ik ben een radicaal bestrijder van ieder, die het huisgezin ondermijnt of met het huwelijk knoeit".

Wat ons in deze uitlating 't meest treft is de katholieke belijdenis „het huwelijk is mij een sacrament."

En andermaal bij het inluiden der twintigste eeuw schreef deze zelfde Boissevain: „Wat mij aangaat, ik kan al mijn hopen en wenschen voor de twintigste eeuw saamtrekken in één enkele conservatieve wensch en bée: „het huwelijk blijve en worde telkens meer geheiligd", zoolang het huwelijk blijft geheiligd en geëerd .... zoolang het gezin de cel blijft, waaruit de maatschappij wordt opgetrokken, kan niets ons deeren.

„Daarom ook zeggen wij:

„Eert het het huwelijk, heiligt het huwelijk en laat geen ondergeschikt belang ooit iets vermogen om dat hoofdbelang der menschheid te verminderen of te kreuken.

„Dit zij één doel voor het streven van ons volk in de 20ste eeuw."

Charles Boissevain heeft het op zijn hooge leeftijd nog droevig kunnen ervaren hoe deze raad door ons volk meer en meer in den wind is geslagen, hoe zijn hooge opvatting van het huwelijk door zijn jongere tijdgenooten geenszins wordt gedeeld, hoe met de heiligheid van het huwelijk wordt gespot en de echtscheiding steeds lichtvaardiger wordt aanvaard.

En misschien wel allereerst daarom, omdat men het sacramenteele en daardoor de heiligheid van het huwelijk heeft losgelaten.

In de protestantsche „*Nederlander*" stond dezer dagen een ontroerend relaas over de tragiek van Tolstoj's huwelijksleven.

Wij kenden Tolstoj's opvattingen over het huwelijksleven reeds uit zijn verderfelijk boek „*Kreutzer Sonate*". Bovendien heeft Holland in den loop van het jaar de eer gehad in lezingen en tournée's door de dochter van Graaf Tolstoj over het huwelijksleven van haar vader publiek te worden ingelicht.

„*De Nederlander*" voegt nu aan dit tragisch relaas een nadere beschouwing vast en zegt, dat wij uit deze aangrijpende geschiedenis deze les moeten putten: „dat voor ons heilig moet blijven het eens gesloten huwelijksverbond."

„Vooral bij de verscheidenheid van man en vrouw in aanleg, in inborst, in ontwikkeling, die spoedig kan leiden tot wrijving en botsing, of ook innerlijke vervreemding, is het zoo goed het *sacramenteel karakter* des huwelijks te blijven aanvoelen.

Wij maken het, voegde de „*Nederlander*" hier haastig aan toe, hiermede niet tot een *sacrament*, maar erkennen dat het iets anders is dan een subjectieve handeling, die elk oogenblik ongedaan kan worden gemaakt."

Dat is juist het jammerlijke, dat het Protestantisme het huwelijk als sacrament heeft losgelaten.

Volgens Luther is het huwelijk, gelijk elke andere zaak, slechts een uiterlijk ding, en ook Calvijn zag in het huwelijk niet meer sacramenteels dan in het barbiers- of schoenmakersbedrijf.

Oproeping.

Erfgenamen en nabestaanden van den Heer JACQUE OPREGH (*Jacques Obergh*), Surinamer, olieman, die omgekomen is bij de ramp van het SS. „*Pamir*" bij Maracaibo, kunnen in den loop van de week van 25 Januari a. s., tusschen 10 en 12 uur v. m., inlichtingen bekomen ten kantore van

MR. S. G. C. v. D. VEEN ZEPPENFELDT
Heerenstraat 23, boven.

Curaçao, 23 Jan. 1926.

MADURO'S BANK

CURAÇAO

BALANS OP 31 DECEMBER 1925.

ACTIEF.		PASSIEF.	
Aandeelen en effecten beneden de marktwaarde	f. 1.652.422.87	Kapitaal	f. 1.000.000.00
Obligatiën op termijn en op zicht	1.829.371.61	Reserve-fonds	750.000.00
Crediteen op rekeningen courant	2.281.133.26	Depositos	4.778.895.13
Buitenlandsche Banken (zicht-depositos)	632.542.12	Reserven: voor niet betaalde interesten en verschillen op buitenlandsche wisselkoersen	30.000.00
Kassa	321.425.27	voor risico-fonds en belastingen a/h gouvernement	158.000.00
	f. 6.716.895.13		f. 6.716.895.13

De Administrateur Directeur,
J. A. CORREA.

De volgende staat geeft een duidelijk beeld van de ontwikkeling onzer zaken:

EIND	RESERVE FONDS	DEPOSITOS	TOTAAL ACTIEF
1917	10.000.—	1.145.331.—	2.427.684.—
1919	200.000.—	3.500.248.—	4.750.249.—
1921	500.000.—	3.615.711.—	5.145.788.—
1923	500.000.—	3.931.557.—	5.561.709.—
1925	750.000.—	4.778.895.—	6.716.895.—

2—3

De watervoorziening van Willemstad.

De N. Rott. Crt. van 17 Nov. II. bevatte het volgende artikel:

Een van de grootste moeilijkheden, waarmede de bevolking van Willemstad, zoo te zeggen zoolang de stad bestaat, voortdurend te kampen heeft gehad en nog steeds heeft, is de telken jare in den z.g. „drogen tijd" geregeld terugkeerende schaarschte aan drink-, vaak ook aan bad-, waschen ander huishoudwater.

Zelfs moet het eens — nu ruim een halve eeuw geleden — voorgekomen zijn, dat de nood zoo hoog was gestegen, dat het water met zeilschepen van het naburige Venezuela moest worden gehaald om in de meest dringende behoeften te voorzien.

Zoover nu is het sinds dien gelukkig niet meer gekomen. Door het bouwen van regenbakken in de stad en het boren van putten om stad en Schottegat heeft men voldoende reserves kunnen vormen, om zelfs gedurende de ook daarna meermalen voorgekomen langdurige droge perioden in de minimum behoeften der stadsbewoners te voorzien. In de minimum behoeften, maar ook niets meer. Goed drinkwater is te Willemstad steeds gebleven een luxe-artikel, dat in den „drogen tijd" slechts binnen het bereik van weinigen is. Met het slinken van de voorraden in de regenbakken stijgen de prijzen van het regenwater automatisch, totdat tegen het einde van het regenlooze seizoen dikwijls fancy-prijzen als 25, 30 en 35 cent per blik van 18 L. bedongen kunnen worden.

Het eigenlijke volk gebruikt dan ook in zulke perioden haast uitsluitend het putwater, dat met karretjes— in den laatsten tijd ook met motorwagens — wordt aangevoerd en langs de straten rondgevent. Men moet hebben bijgewoond, hoe de karretjes geregeld door de vrouwen uit het volk, die dan gewoonlijk geen druppel water meer in huis hebben, bestormd worden en hoevelen toch nog dikwijls teleurgesteld op de aankomst van een volgend karretje moeten blijven wachten, om ten volle te kunnen beseffen hoe gebrekkig de watervoorziening van Willemstad is en welke ontberingen de stadsbevolking zich voortdurend heeft te getroosten.

Vreemd genoeg schijnt het Gouvernement zich, tot voor een paar jaar, deze zaak nooit te hebben aangetrokken; is het zelfs vóór de bestuursperiode van oud-Gouverneur Helfrich nooit — naar buiten althans — gebleken, dat de aangelegenheid een punt van ernstige overweging heeft uitgemaakt. Wèl is tijdens het bestuur van jhr. De Jong van Beek en Donk de damaanleg krachtig ter hand genomen en zijn er in de buitendistrichten tal van putten gegraven, maar dit geschiedde dan toch hoofdzakelijk in het belang van den landbouw en der landelijke bevolking. Wat Willemstad betreft, heeft het Gouvernement de zaak eenvoudig aan haar beloop overgelaten, wellicht in de hoop, dat vroeg of laat het particulier initiatief de zware taak wel op zich zou nemen.

En inderdaad is er een oogenblik geweest, dat het er allen schijn van heeft gehad, dat die hoop wel gefundeerd was geweest. Dit was dan toen, in 1893, de energieke en ondernemende Amerikaan, Leonard Burlington Smith, destijds Consul der V. S. van Amerika te Curaçao, de man wien Curaçao de brug over de haven en de electrische verlichting van Willemstad dankt, het plan opvatte, Willemstad door middel van eene waterleiding van artesisch water te voorzien.

De vreugde over het grootsche plan van Smith, in wien de Curaçaosche bevolking toen een onbegrensd vertrouwen stelde, was van korten duur. Eenige diepboringen, door Smith gedaan, hadden niet het gewenschte resultaat, zoodat de pogingen — vermoedelijk ook in verband met het beperkte kapitaal, waarover S. beschikte — spoedig werden opgegeven. Instede van artesische putten werden toen, even buiten de stad, een aantal gewone putten geboord, die het water voor de voorziening van de stad moesten leveren.

De waterleiding van Smith is eene mislukking gebleken. En dit niet omdat er geen water in voldoende hoeveelheid werd aangetroffen, maar omdat de samenstelling van het water niet aan redelijke eischen voldeed. Bleek reeds aanstonds, dat het water, wegens te groot zoutgehalte, als drinkwater niet geschikt was, gaandeweg meerderde, vermoedelijk door het binnendringen van zoutwater uit het nabijgelegen Schottegat, dat zoutgehalte dermate, dat het leidingwater thans nog slechts voor heel enkele huishoudelijke doeleinden bruikbaar is en dan ook zoo goed als geheel afgedaan heeft.

Thans, 32 jaar na de poging van Smith, ligt er te Curaçao weer een nieuw plan ter tafel voor de watervoorziening van Willemstad voor middel van buisleidingen. Maar dit maal is het niet een particulier, maar is het 't Gouvernement zelf, dat de zaak ter hand heeft genomen en dat de waterleiding zal aanleggen en exploiteeren.

Volgens het nieuwe plan, door ingenieur Molengraaff ontworpen en tot in bijzonderheden, uitgewerkt, zal voor de stadsvoorziening gebezigd worden het water uit de bronnen van de plantage Hato en voor de voorziening van de haven dat uit reeds bestaande en, zoo noodig, nog te graven putten op de plantage Bonabista. Het geheele werk zal circa een millioen kosten en—of maar—zelfs bij zeer schappelijke prijzen van het te leveren water, goede rente afwerpen.

Wat te zeggen van het z.g. plan-Molengraaff?

Te Willemstad zelf is het enthousiasme daarover niet bijster groot, in elk geval lang zoo groot niet als indertijd over het plan-Smith om Willemstad van artesisch water te voorzien. En de Koloniale Raad heeft zelfs de bij de begrooting aangevraagde eerste termijnen van de uitvoeringskosten voorloopig daarvan afgevoerd, met de bedoeling, dat daarvoor eene afzonderlijke begrooting zou worden ingediend, waardoor de aangelegenheid grondig onder de oogen kon worden gezien. Op welke afzonderlijke of supplementoire begrooting al ruim vier maanden gewacht wordt.

Het ligt geenszins in onze bedoeling critiek, laat staan afbrekende critiek uit te oefenen op het plan-Molengraaff. De waterkwestie is voor de Willemstadsche bevolking van te groot belang, dan dat wie ook zich de weelde van steriele critiek zou mogen veroorloven, nu er eindelijk eens van Gouvernementswege een poging gedaan wordt om het nijpende vraagstuk op te lossen.

Toch mogen, juist om de groote belangen, die op het spel staan — en nu hebben wij het niet in de eerste plaats over de financieele zijde van het vraagstuk —, een paar bedenkingen — opmerkingen zoo men wil — niet achterwege worden gehouden.

De „*Amigoe di Curaçao*," die in een serie artikelen een warm pleidooi houdt voor het plan-Molengraaff, trapt, meenen wij, een open deur in als hij zich beijvert om aan te toonen, dat het water van Hato geen voor de gezondheid van den mensch schadelijke bestanddeelen bevat. Dit is, bij ons weten, op Curaçao ook nimmer beweerd.

Maar aan drinkwater mogen toch — meenen wij — in alle bescheidenheid — nog wel andere eischen worden gesteld, dan de zuiver negatieve, dat zij geen schadelijke bestanddeelen bevat. Water is toch geen medicijn, dat men maar inslikt of het zuur, zout of bitter is.

En nu is het een feit, dat het water uit de bronnen van Hato van wege den smaak niet goed drinkbaar is. De stadsbevolking drinkt het niet, heeft het zelfs in de buitengewoon droge periode 1919—1921, toen er, bij de groote schaarschte aan drinkwater in de stad, ook van Hato water naar de stad werd vervoerd, niet willen drinken.

Wij willen hopen, dat dit bezwaar afdoende ondervangen kan worden. Het is door ir. Molengraaff onder de oogen gezien, die zelfs het middel aangeeft om de samenstelling van het water te verbeteren. Maar als wij lezen, dat door het aangeprezen middel, n. l. het capteeren der bronnen, voorkomen kan worden, dat het zoutgehalte van het water toeneemt, dan is schijver dezes niet gerust. Moet—zoo vraagt hij zich af—dan slechts worden voorkomen, dat het zoutgehalte van het reeds te zoute water nog toeneemt?

Het is waar; een proef met het capteeren van een der bronnen heeft tot resultaat gehad, dat de samenstelling van het water aanmerkelijk is verbeterd.

Maar dan rijst de vraag: zal het practisch uitvoerbaar zijn, heeft men zich van de mogelijkheid daarvan vergewist alle bronnen, die in de vergaarbakken of reservoirs uitwateren te capteeren, zoodat eene aanmerkelijke verbetering van de samenstelling van de geheele hoeveelheid te verwachten is?

Licht, meer licht is in deze ten zeerste gewenscht, opdat men niet gevaar loope weer te stranden op dezelfde klip, waarop de waterleiding van Smith hopeloos vastgeloopen is.

Onze tweede opmerking geldt het debiet van de bronzen van Hato. Kan van die bronnen geregeld gerekend worden op eene productie van de noodig geachte hoeveelheid, 200 M³. per dag?

Ook aan dit punt — wij erkennen het gaarne — is bij het maken van het plan aandacht geschonken. Ten einde den grondwatervoorraad te vergrooten zullen er een tweetal dammen aangelegd worden om het bij regens nog van het platen van Hato weg stroomend water tegen te houden en in den grond te doen dringen. Verder zullen er reservoirs gebouwd worden, waarin in den regentijd, wanneer de productie der bronnen grooter is dan het verbruik, eene reserve van 16000 M3. gevormd zal kunnen worden voor de kwade dagen in den drogen tijd.

Maar — wenschen wij te vragen — heeft men rekening gehouden met het op Curaçao bekende feit, dat het in den loop der tijden meermalen is voorgekomen, dat de bronnen van Hato bij langdurige droogten zoo goed als geheel hebben opgehouden te vloeien? En heeft men er zich ook rekenschap van gegeven, dat de „regentijd" soms geheel wegblijft?

Het is duidelijk, dat wanneer slechts in den regentijd reserves voor den „drogen tijd" gevormd kunnen worden, het dikwijls zal voorkomen, dat er, bij het uitblijven van regens in het regenseizoen, in het geheel geen reserves kunnen worden gevormd. Men zal dan aangewezen zijn op de dagelijksche productie der bronnen. En hoe wanneer die productie faalt? Of zal dat na den geprojecteerden aanleg van het tweetal dammen niet meer kunnen voorkomen?

Niets zal voorzeker de Willemstadsche bevolking aangenamer zijn, dan dat de bedenkingen, waarvan wij ons hierboven den tolk hebben gemaakt, afdoende weerlegd zullen kunnen worden. Oppositie tegen het plan-Molengraaff bestaat op Curaçao geenszins, ook niet bij den Koloniaen Raad. Maar van gelooven op gezag is men daar niet erg gediend. Wat men verlangt, is overtuigd te worden, overtuigd, dat alle moeilijkheden grondig onder de oogen zijn gezien en dat waarborgen geleverd worden, dat zij in elk opzicht overwonnen zullen kunnen worden.

Koloniale Raad.

Zitting op Maandag, den 25n. Januari 1926, des avonds te 8 uur.

Te behandelen onderwerpen:

1. Ingekomen stukken.
2. Verkiezing van leden ter aanvulling der vacatures te ontstaan door de periodieke aftreding der leden J. J. Beaujon, E. M. Penso, Edwin Senior en E. S. C. de Veer Abrahamsz.

Willemstad, den 21 Jan. 1926.

De Griffier van den Raad,
Boomgaart.

Berichten uit de Kolonie.

Brand.

Woensdag morgen 6 uur werd door een dikken rook, die een uitweg naar buiten zocht, brand ontdekt in de opslagplaats onder het douane-kantoor. Terstond werd de brandweer gealarmeerd. In een minimum van tijd waren de militairen met de brandspuit op het terrein aanwezig. Toen men de deuren zoowel aan de zijde van den Waterkant als aan de Heerenstraat had geopend, sloeg de rook en het vuur naar buiten. Met veel kracht werd er water in gespoten en wist men het vuur te blusschen. Naderhand werden de balen en kisten naar buiten gesleept. Naar men zegt heeft het vuur het meest onder de provisie-artikelen schade aangericht. Ook de deuren en het binnenwerk hebben veel van het vuur geleden.

Vele kooplui en particulieren hebben bij dezen brand zeer veel schade geleden. Sommige kisten hadden door het vuur, andere door 't water geleden en hun inhoud lag over den grond verspreid, vrijwel waardeloos geworden.

Deze goederen worden, zoodra de booten gelost worden, zoolang in het douane-depot opgeborgen, tot hun eigenaar ze komt afhalen na de douanerechten betaald te hebben. De schadevergoeding van sommige goederen, die eerst 's namiddags en in den nacht te voren waren gelost, komen zeker nog ten laste der zee-assurantie. Het Gouvernement heeft voor de bewaring dezer goederen geen enkele verantwoordelijkheid.

Iedereen is vol lof over de militairen, die buitengewoon hard gewerkt hebben, en aan wier kranig optreden het zonder twijfel te danken is, dat deze brand, die zich zoo ernstig liet aanzien, geen grootere uitbreiding kreeg en zoo spoedig onderdrukt werd. Toen het SS. *Samson* van de C. S. M. ter plaatse kwam om mede water in het vuur te spuiten, was feitelijk het vuur reeds bedwongen. Hulde aan onze militairen.

Over de oorzaak van den brand valt er alleen te gissen. Tot één uur in den nacht was er nog door de douane-beambten daar gewerkt. Misschien heeft iemand onbedachtzaam een brandende sigaret weggeworpen, die in het stroo etc is blijven smeulen.

Koloniale Raad.

In de Zitting van den K. R. Maandag 18 Januari 1926 werd een ontwerp tot wijziging van de LOTERIJVERORDENING en een ontwerp tot wijziging van het *Wetboek van Strafrecht* (valschheid) zonder gedachtenwisseling of hoofdelijke stemming aangenomen.

INGEKOMEN STUKKEN: 1e. Een schrijven van de *New-York Public Library*, verzoekende kosteloos de gedrukte stukken van den Kol. Raad te mogen ontvangen. De Voorzitter zegt, dat hij reeds met den Gouverneur hierover gesproken heeft en dat overeengekomen is dat de Gouvernements-Secretarie daar geregeld voor zal zorgen. Besloten wordt de Library in dien zin te beantwoorden.

2e. Een schrijven van den Gouverneur handelende over een mogelijke opheffing van den post van predikant op *Bonaire*, en waarin wordt medegedeeld dat er op Bonaire maar een 25 tal Protestanten zijn, waarvan *hoogstens 9 kerkgangers* en dat de Kerkeraad ook onvoltallig is. De Gezaghebber van Bonaire is van meening dat tot opheffing kan worden overgegaan. De Gouverneur heeft de zaak ter kennis van de Minister van Koloniën gebracht, die teruggeschreven heeft om den Kolonialen Raad daarover te hooren. Op voorstel van den Voorzitter wordt besloten den Kerkeraad van de Protestantsche Gemeente op Curaçao te verzoeken den Kol. Raad zijne meening hierover kenbaar te maken.

Voorgelezen en goedgekeurd wordt een schrijven van den Kol. Raad aan den Gouverneur met 's Raads zienswijze over de *„begrootingspolitiek"*, naar aanleiding van een desbetreffend verzoek van den Minister der Koloniën.

Maracaibo.

Wat wij de vorige maand meldden omtrent de geheel onvoldoende laad- en losgelegenheid voor de schepen in Maracaibo, wordt voortdurend bevestigd.

De toestand is sindsdien nog in hooge mate verergerd. In den laatsten tijd liggen de stoombooten in rijen hun beurt af te wachten om te kunnen laden en lossen. Als bewijs hoeveel vertraging de booten in Maracaibo ondervinden, blijke hieruit, dat de *Merida* 14 dagen wegbleef, de *Alemania* 26 dagen, de Noorsche boot, door de *Red-D-Line* gecharterd, zelfs langer dan een maand.

En het is nu niet alleen het gebrek aan steiger en kade voor de booten om aan te leggen, doch ook de douane is niet meer opgewassen voor een coulante afhandeling van de steeds stijgende aanvoer van koopmansgoederen. Deze liggen hoog opgestapeld zelfs op de straten, wèl met zeildoek tegen zon en regen afgedekt, maar onvoldoende beschermd tegen diefstal en bederf.

Iedereen kan begrijpen, wat een schade deze vertraging en dit tijdverlies beteekent voor de booten en reederijen alhier en hoe ook de koopmansstand aldus groote verliezen lijdt.

Alleen de booten, die met lading ijzerwerk en machinerieën voor de petroleum-maatschappijen in Maracaibo aankomen, ondervinden er gelukkig nog weinig last van, omdat zij om te lossen meestal direct naar de aanlegplaatsen van de olievelden en boorterreinen enz. kunnen opstoomen om daar hun lading te lossen.

Regen.

Deze week Dinsdag en Woensdag nacht kregen we een paar kleine regenbuitjes, die behoudens eenige verfrisschiug weinig vangst voor de regenbakken en geen voordeel meer voor den mislukten oogst opleverden.

Het ziet er treurig uit voor dit jaar. Er is nergens een regenbak overgeloopen, zelfs niet half gevuld. Nu reeds wordt het putwater vrij duur verkocht en hooger zal het nog de volgende maanden oploopen.

De waterkarren en -trucks weren zich nog maar weinig om het water naar de stad te vervoeren, naar men zegt, uit berekening om later wanneer de prijzen stijgen, des te meer te kunnen verdienen.

Hoevelen zullen er dit jaar in alle rangen onzer maatschappij verzuchten: Ach, hadden wij toch maar onze waterleiding.

Honderden, ja duizenden zullen dit jaar verlangend uitzien, misschien er om vechten, misschien een buitensporigen prijs er voor willen betalen, om maar een blik water, zij 't ook van *Bonabista* of *Hato*, machtig te kunnen worden.

En diezelfden zullen even hard criticeeren, en schelden en schimpen op datzelfde water van *B.* en *H.*, wanneer misschien over eenige jaren de waterleiding voltooid is en het eerste jaar overvloedige regens dat water misschien voor hen overbodig maken.

Zoo lichtzinnig, onbestendig en ondankbaar is de publieke opinie op Curaçao.

Garnizoen.

Als opvolger van Dr. Derks, officier van gezondheid alhier bij het garnizoen, is benoemd als militair arts, DR. QUAEDEKKER.

Hof van Justitie.

Mr. A. W. J. M. DESERTINE, benoemd tot lid van het Hof van Justitie alhier, zal met het SS. *Venezuela* op 17 Februari alhier aankomen.

Officieële berichten.

(*van de vorige week.*)

Aan den hulpkommies der belastingen alhier, A. M. Jourdain is twee weken verlof verleend.

De tijd. onderwijzer 4e klasse Carl G. Buncamper is tijdelijk benoemd tot onderwijzer 3e klasse bij het openbaar Onderwijs in Curaçao.

Aan den seiner D. B. Oduber, hoofd van den post voor D. T. op Bonaire, is, wegens andere reden dan ziekte, vier weken vrijstelling van dienst verleend, en de seiner bij den post voor D. T. alhier J. Z. Hermans is, gedurende bovenbedoeld tijdvak belast met de functien van hoofd van den post voor D. T. op Bonaire.

Aan den Heer C. Holstein, Hulp-bacterioloog in het laboratorium van den Openbaren Gezondheidsdienst alhier, is, wegens negen jaar onafgebroken dienst, negen maanden verlof naar Nederland verleend.

Aan den tijd. seinwachter op Fort Nassau alhier, R. Vos, is eene vrijstelling van dienst verleend voor den tijd van een maand en twee weken en de persoon van Jan Lourens is, gedurende de afwezigheid van Vos voornoemd, belast met de werkzaamheden van seinwachter op Fort Nassau.

Aan den agent van politie 1e klasse Jan Jacob Groenendaal is, op zijn verzoek, eervol ontslag uit 's lands dienst verleend.

De deurwaarder der belastingen alhier P. J. W. de Vos is voor den tijd van twee weken geschorst.

(*van deze week.*)

De termijn van detacheering van den loods R. J. Beaujon naar Aruba om als loods werkzaam te zijn in de St. Nicolaasbaai is verlengd tot 15 April 1926 en de loods L. A. Blom is tijdelijk naar Aruba gedetacheerd.

Aan de tijdelijke viechtonderwijzeres aan de leergang voor volwassenen op Scharloo M. C. Rozendaal-Abbad is op haar verzoek, eervol ontslag verleend.

De tijdelijk schrijver, werkzaam op het departement van Openbare Werken, A. V. Argus, is definitief als zoodanig benoemd.

De hoofdkommies der belastingen alhier J. W. Fabré is bevorderd tot kommies-entreposeur; de kommies der belastingen alhier, J. A. Hernandez, is, onder eervolle ontheffing uit de functien van deurwaarder der belastingen, bevorderd tot hoofdkommies; de hulpkommies der belastingen alhier D. H. Garmers is bevorderd tot kommies en de kommies der belastingen alhier E. V. Garcia is benoemd tot tijdelijk deurwaarder der belastingen alhier.

De tijdelijke schrijver R. E. Irausquin is overgeplaatst van het Postkantoor naar het Parket van den Procureur-Generaal en de tijdelijke klerk M. C. W. Schotborgh van het Parket voornoemd naar het Postkantoor.

De heer W. A. Bos is benoemd tot tijdelijk klerk op Curaçao en werkzaam gesteld ten postkantore alhier.

Dr. H. S. Boogaart.

Met het SS. *Oranje Nassau* dat a.s. Woensdag 27 Januari hier verwacht wordt, zal Dr. H. S. BOOGAART na een afwezigheid van ruim 2 jaar weer op Curaçao terugkeeren. Reeds nu roepen wij hem een hartelijk welkom toe.

Dr. BOOGAART komt in ons midden terug met nog meer vakkennis en medische wetenschap toegerust dan toen hij vertrok.

Want hij heeft zijn afwezigheid goed besteed. Eerst maakte hij een langdurige reis, waarbij hij de beroemdste hospitalen en klinieken in de Vereenigde Staten van Amerika, Japan en Oost-Indië bezocht en assisteerde daarna geregeld meer dan een vol jaar lang Prof. Noordenbos aan de Universiteitskliniek te Amsterdam. Ten slotte behaalde hij jl. 17 December den titel van Doctor in de Geneeskunde aan diezelfde Universiteit op een academisch proefschrift (van 255 blad.) getiteld: *Problemen uit de Psysiologie en Chirurgie van de galblaas.*

Onze hartelijke gelukwensch met deze promotie en met dit schitterend hoog wetenschappelijk proefschrift.

Kolonel Kremer.

Ruim een jaar geleden op 7 Januari, kwam hier de Heer J. H. G. Kremer, oud-kolonel der Nederl. Marine hier aan, belast met het hydrografisch onderzoek speciaal van het vaarwater en den stroom langs de haven.

Doch in de eerste weken van zijn komst was de zee hier doodkalm en geen sprake van sterken stroom, zoodat de Heer KREMER hier weinig of niets kon uitrichten.

Doch KOLONEL KREMER was ook belast met het in kaart brengen van de groote rivieren in Suriname in verband met de bevaarbaarheid voor groote zeeschepen.

Om die reden vertrok Kolonel KREMER den 17 Februari d. a. v. weer van hier en ging naar Suriname om zich eerst daar van zijn opdracht te kwijten, met het plan in Juli weer terug te komen.

Doch het jaar eindigde zonder dat we den Heer Kremer terugzagen.

Hij bracht in Suriname de groote rivieren in kaart, en zooals we in *de Surinamer* lezen, keerde hij half December weer in Paramaribo terug na twee maanden besteed te hebben om het vaarwater ook van de rivier de *Corantijn* op te nemen. Den 15 Januari zou hij beginnen de monding dier rivier in kaart te brengen en vervolgens ook de rievieren de *Coppename* en de *Saramacca*, met welk werk eveneens zeker twee maanden zullen gemoeid zijn.

Doch ook daarna kunnen we den Heer KREMER nog niet hier terugverwachten.

Want nu lezen wij, dat KOLONEL KREMER ook zal deelnemen aan een groote onderzoekingstocht ver in het binnenland van Surname, waarbij ook den top van het Wilhelmina-gebergte zal beklommen worden. Vroeger heeft KOL. KREMER ook in Nieuw-Gumea in Oost-Indië aan een dergelijke expeditie deelgenomen. Deze expeditie, waarbij KOL. KREMER met het geographisch gedeelte van den tocht belast is, zal tot September of October duren.

De eigenlijke expeditie is reeds 5 Januari vertrokken. In April volgen dan KOL. KREMER en Dr. FERNANDEZ de entomoloog.

Op zijn vroegst zullen we dus eerst tegen het einde van dit jaar Kolonel KREMER hier kunnen terug verwachten. Het is te hopen dat tegen dien tijd de stroom langs onze haven aan KOLONEL KREMER wat meer werk zal geven.

Ontvangen

van het hoofdagentschap van de K. W. I. M. een nieuwe tijdtafel van de Suriname-lijn, van de lijn New-York—Curaçao—Venezuela, van New-Haiti en van de Colonlijn.

— van de firma EDWARDS HENRIQUEZ & Co een mooi geillustreerd boekje omtrent de wintertochten van de groote toeristenboot *Reliance* door de West-Indië.

De *Reliance*, die ook vorige jaren ons eiland bezocht, meet 20.000 br. Reg. Ton, en zal 8 Februari en 11 Maart hier aankomen.

Evenals het vorig jaar zal deze boot ook nu weer opstoomen naar Caracasbaai.

— Van de Gouvern.-Secretarie *het Koloniaal Verslag van Curaçao*, 1925.

— van den Heer JOHN DE POOL afl. 3. *Miniaturas.*

BUITENLAND.

Amerika.

In de jaarlijksche (27e.) Vergadering van de Orthodoxe Joodsche Vereenigingen, gehouden in de *Ohab Zedek Congregation*, Fifth Ave. en 116e. Street te New York op den 24n. October ll., vormde een der hoofdpunten der beraadslagingen, volgens het verslag van de *New York Times*, een voorstel om een gerechtshof van 25 rabbi's op te richten om gezamelijk de zaken van de Orthodoxe Synagogen te administreeren.

Een tweede voorstel betrof het plan om ter gelegenheid van de 150e. verjaardag van de Amerikaansche Onafhankelijkheidsverklaring een model van de *Liberty Bell* in New York op te richten. Dit voorstel werd door Dr. HERBERT S. GOLDSTEIN, President van de *Union of Orthodox Jewish Congregations of America* gedaan om daarmede ook het idee van President COOLIDGE uitgedrukt over den invloed van de *„Hebraic Mortar"* bij de grondvesting van de Amerikaansche Democratie, te symboliseeren.

In zijn toespraak drong Dr. GOLDSTEIN verder aan op meer zedigheid in de vrouwen-kleeding.

„Ik verzoek de Joodsche vrouwen in dit land dringend, zoo zeide hij, om door tusschenkomst van onze vrouwen-afdeelingen, maatregelen te nemen tot het bevorderen en aanmoedigen van meer zedigheid in de kleeding, voornamelijk bij het bijwonen van de godsdienstige bijeenkomsten in de synagoge."

Deze vergadering werd geopend door Dr. DAVID DE SOLA POOL, Rabbi van de Spaansch-Portugeesche synagoge en werd door meer dan 50 afgevaardigden bijgewoond.

Een bericht uit Weenen in hetzelfde nummer van de *New York Times* meldde het volgende:

Het voorbeeld volgend van verschilende Katholieke Bisschoppen in de centrale landen van Europa heeft de orthodoxe Joodsche gemeente te Budapest een decreet in alle synagogen laten ophangen, de vrouwen als verplichting opleggend om fatsoenlijk en zedig gekleed te verschijnen bij de godsdienstoefeningen. Er is bepaald, dat de gedecolleteerde dames uit de bedehuisen zullen verwijderd worden."

Dit Joodsche voorschrift van New-York en Budapest is zeker een beschamende les voor tal van katholieke vrouwen, die zich niet ontzien door hun opzichtige en onzedige kleeding in hun Godshuis anderen te ontstichten en ergernis te geven.

Christelijke Heldenmoed.

De Eerw. Heer PIERRE HENRI D'ORGEVAL, als legeraalmoezenier vijf maal bij dag-order vermeld wegens betoonden heldenmoed tijdens den oorlog en door maarschalk Joffre voorgedragen voor het Legioen van Eer, is op Molokai (Hawaï), het eiland der melaatschen, aangekomen, om zich daar voor altijd te wijden aan misschien wel den heldhaftigsten liefdedienst, de verzorging der melaatschen. Hij vond daar den ouden broeder DUTTON, die een schitterende carrière als cavalerie-officier opgat om te gaan leven samen met de meest verstooteneen der maatschappij.

Merkwaardige plechtigheid.

LAURA HOPKINS, de rijke dochter van W. A. Hopkins, een der stichters van het groote Parijsche dagblad *Le Matin* is onlangs geprofest in het klooster der zusters Benedictinessen te Amillis bij Coulommiers in Frankrijk. Vóór haar intrede in het klooster onderscheidde zij zich door haar bijzondere liefdadigheid. De plechtigheid werd door velen bijgewoond, o. a. ook door Mille de Rose, dochter van Markies de Rose, met wie deze religieuze jaren lang samenwerkte voor allerlei liefdadige doeleinden. Miss Hopkins had een groot aandeel in de stichting van tehuizen voor arme kinderen en fabriekswerksters.